

Sprawozdanie z działalności rok 2012

Zasadniczą działalnością Instytutu w 2012 roku była realizacja projektu **Efekty wychowania młodzieży w Polsce i w innych krajach – realizacja w Polsce międzykrajowego porównawczego badania „International Civic and Citizenship Education Study” (ECEES) organizowanego przez International Educational Association** finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki. Numer rejestracyjny projektu badawczego. N N106 049438.

W 2012 roku Instytut realizował ostatni etap projektu ICCS 2009. Gotowe zbiory danych dla 38 krajów i trzech badanych zbiorowości, tj. uczniów, nauczycieli i dyrektorów szkół ujawniono na przełomie wiosny i lata 2010 roku. Od połowy 2010 roku trwały statystyczne analizy danych. W roku 2012 powstawał końcowy raport z badania IEA ICCS będący podsumowaniem prac badawczych.

W ramach prac analitycznych podjęto próbę opracowania skal, które spełniając wymagania teorii Rascha pozwoliłyby np. ocenić europejską wiedzę badanych nastolatków. Jednak charakter odpowiedzi badanych uczniów w Polsce oraz w innych krajach okazał się tego rodzaju, że polski zespół musiał ograniczyć opisy wyników badania do skal opracowanych przez międzynarodowe konsorcjum. Analizy statystyków pracujących dla międzynarodowego konsorcjum, jak i próby członków polskiego zespołu pokazały, że opracowanie dodatkowych skal nie jest możliwe. Odpowiedzi uczniów na pytania sondujące europejską wiedzę nie miały jednowymiarowej struktury ani kumulatywnego charakteru, niezbędnych przy jednoczesnym pomiarze i trudności pytania, i poziomu wiedzy ucznia. Brak możliwości zbudowania dodatkowych skal okazał się związany z własnościami wiedzy obywatelskiej uczniów, która nie jest ani uporządkowana, ani też nie posiada struktury umożliwiającej pomiar na skalach interwałowych.

Drugi kierunek prac analitycznych dotyczył stworzenie i weryfikacji hierarchicznych modeli regresyjnych wyjaśniających poziom obywatelskich kompetencji uczniów i postaw dotyczących sfery publicznej. Zespół realizujący badanie ICCS w Polsce miał możliwość analizy i oceny wpływu czynników z poziomu jednostkowego w porównaniu z czynnikami kontekstowymi. Statystyczny program obliczeniowy HLM (*Hierarchical Linear Models*) posłużył jako standardowe narzędzie analityczne. Podczas dwóch wyjazdowych szkoleń, w czerwcu i wrześniu 2012 członkowie zespołu eksplorowali możliwości programu, dyskutowali i interpretowali rezultaty obliczeń.

Efektom analitycznych prac wykonanych w 2012 roku był raport zatytułowany: "Wychowanie obywatelskie w Polsce i na świecie - wyniki badania IEA *International Civic and Citizenship Education Study*". Raport będzie podstawą rozliczenia projektu badawczego przez Narodowe Centrum Nauki. Raport jest również pierwszą wersją publikacji książkowej przygotowywanej przez zespół badawczy.

Zaplanowany w umowie z NCN termin zamknięcia projektu został przesunięty do końca kwietnia 2013. Umożliwi to przedstawienie niektórych wyników badania na spotkaniu badaczy zrzeszonych w *European Sociological Association* (ESA). Wyniki badania uczniów i nauczycieli zostaną przedstawione socjologom zajmującym się transformacją społeczeństw postkomunistycznych. Spotkanie grupy roboczej ESA odbędzie się w dniach 21-24 marca w Tartu. Po tym terminie nastąpi zakończenie prac nad końcowym raportem z badania ICCS w Polsce. Kolejnym krokiem będzie przygotowanie publikacji książkowej.